

Förutsättningar för budget- och skuldrådgivning i kommunal tjänst

Lagstiftning

SoL 5 kap 12 § Kommunen ska lämna budget- och skuldrådgivning till skuldsatta personer. Denna skyldighet gäller även under ett skuldsaneringsförfarande och till dess att en beviljad skuldsanering eller F-skuldsanering är helt avslutad. Konsumentverket ska stödja och ge vägledning för den budget- och skuldrådgivning som kommunerna ska svara för.

Verksamhet

Enligt Konsumentverkets ”*Rekommendationer för den kommunala budget- och skuldrådgivningen*” bör rådgivningen omfatta samtliga följande delar:

- Budgetrådgivning
- Skuldrådgivning
- Stöd inför, under och efter skuldsanering
- Samverkan
- Utåtriktade och förebyggande insatser

Kompetens och utbildning

Budget- och skuldrådgivaren bör ha högskoleexamen inom juridik, ekonomi, pedagogik eller beteendevetenskap samt god förmåga till empati och bemötande.

Vid introduktion i yrket erbjuder Konsumentverket kurs i vad budget- och skuldrådgivning innebär samt förmedlar kontakt till BUS-mentor med erfarenhet inom yrket.

BUS-föreningen har sammanställt en yrkesspecifik utbildningsöversikt med relevant fortbildning för budget- och skuldrådgivare. Ansvar för utbildning och kompetensutveckling vilar på Konsumentverket och kommunen.

BUS-föreningen

BUS-föreningen är en ideell yrkesförening för kommunala budget- och skuldrådgivare.

Föreningens syfte är att stärka yrkesrollen, bidra till fortbildning och utveckling av arbetsmetoder samt stödja och stimulera lokala och regionala nätverk.

BUS-föreningen arrangerar årligen konferensen BUS-dagarna samt regelbundna temadagar och regionträffar för kunskaps- och kompetensutveckling.

Övrig information kring yrkesrollen

Konsumentverkets ”*Vägledning för kommunal budget- och skuldrådgivning*”.

BUS-föreningens rapport ”*Stanna kvar och trivas i yrkesrollen*” samt ”*Öka kunskapen om BUS hos politiker och chefer*”.

Tjänstebeskrivning budget- och skuldrådgivning i kommunal tjänst

Budget- och skuldrådgivningens syfte är att ge människor stöd och vägledning i att finna långsiktiga och hållbara lösningar på sina ekonomiska svårigheter. Att utföra kommunal budget- och skuldrådgivning kräver ett brett synsätt och kunskaper inom många skilda områden.

En budget- och skuldrådgivare behöver kunskaper i samtalsmetodik, bemötande och pedagogik. Det behövs även god samhällskunskap och specifika sakkunskaper i olika myndigheters regelverk såsom Kronofogden, Skatteverket, CSN, socialtjänsten, Försäkringskassan med flera. Arbetet ställer höga krav på att hålla sig uppdaterad vad gäller förändringar i lagstiftningar och i praxis. En budget- och skuldrådgivare behöver även uttrycka sig väl i tal och skrift, ha digitala färdigheter, inneha problemlösningsförmåga samt kunna utföra ekonomiska beräkningar. Se även dokument "Förutsättningar för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst".

Arbetet utgår ifrån det personliga mötet med den rådsökande. Tillsammans utreds den rådsökandes målsättning och valmöjligheter utifrån en helhetsbild av hushållets inkomster och utgifter, tillgångar och skulder. Grunden till en långsiktig och hållbar lösning är en löpande ekonomi i balans och detta kräver ofta ett förändringsarbete kring den rådsökandes hushållsbudget. Verksamheten behöver vara anpassad utifrån att detta är en process som kan ta tid.

Tillsammans med den rådsökande diskuteras och prioriteras olika lösningar på skuldproblemen. För att dessa lösningar ska fungera i längden är det viktigt med en helhetssyn, att kunna se möjligheter och hinder samt att förstå hur de olika delarna påverkar varandra.

Budget- och skuldrådgivarens uppdrag innefattar att ge information, råd och stöd i samband med skuldsanering, såväl för privatpersoner som för företagare. När en skuldsanering inte är nödvändig, inte är den bästa lösningen eller inte är möjlig, hjälper budget- och skuldrådgivaren till med att räkna fram andra realistiska lösningar om det finns förutsättningar för detta.

Det är viktigt att budget- och skuldrådgivaren kan anpassa rådgivningen utifrån den person man möter och att förmedla tydliga konsekvensbeskrivningar på ett pedagogiskt vis, anpassat utifrån den enskildes behov, förmågor och möjligheter. Att möta människor som befinner sig i ekonomisk kris, och som ofta mår psykiskt dåligt på grund av den ekonomiska stressen, kräver att budget- och skuldrådgivaren klarar att kombinera lyhördhet och empati med tydliga konsekvensbeskrivningar som är baserade på kunskaper.

Utöver själva rådgivningen innefattar arbetet även utåtriktade insatser i form av föreläsningar, skriftlig information och andra sätt att nå ut med information om verksamheten.